Тыднёвік Магілёўскі

№ 2 (43) 14 студзеня 1999 г. Кошт свабодны

Такі балючы й кароткі шлях ад дэмакратыі да дыктатуры...

• *Фота А.Ліціна.*

ВЫБАРЫ ПРЭЗЫДЭНТА — 16 ТРАЎНЯ ?

Жэст адчаю й адвагі

Рашэньне аб выбарах прэзыдэнта прыняў днямі ў Менску Вярхоўны Савет 13-га скліканьня. Нагадаем чытачам, што пасьля сумнавядомага рэфэрэндума (1996 г.), які даў падставу Лукашэнку зьмяніць Канстытуцыю, крыху больш за 40 дэпутатаў апошняга ВС захавалі вернасьць легітымнай Канстытуцыі. Акрамя Расеі ніхто з цывілізаваных краінаў не адвярнуўся ад «былога» вышэйшага органа Беларусі: дэлегацыі ВС прымаюць удзел у міжнародных мерапрыемствах, ён прадстаўлены ў Эўрапейскім Зьвязе, АБСЭ, іншых парляманцкіх арганізацыях Эўропы й сьвету.

На падставе сваёй легітымнасьці і ў адпаведнасьці з Канстытуцыяй 1994 г. дэпутаты прынялі рашэньне аб правядзеньні ў гэтым годзе прэзыдэнцкіх выбараў, паколькі тэрмін паўнамоцтваў цяперашняга прэзыдэнта сканчаецца, па той жа Канстытуцыі, у траўні. Такім чынам, цалкам верагодна, пасьля сканчэньня гэтага тэрміну Лукашэнку перастануць на Захадзе лічыць правамоцным кіраўніком дзяржавы.

Напярэдадні паседжаньня ВС пракуратура Беларусі папярэдзіла дэпутатаў аб адказнасьці за такое рашэньне. Як бачым, яны не спалохаліся. Прызначана таксама ў адпаведнасьці з законам Цэнтральная выбарчая камісія на чале зь Віктарам Ганчаром, якога прэзыдэнт у парушэньне заканадаўства зьняў з гэтай пасады напярэдадні ўсё таго-ж рэфэрэндуму.

Уласная інфармацыя

• *Фота IREX/ProMedia.*

ВЫБАРЧАЯ ЎВЭРЦЮРА

ТМ правёў апытаньне лідэраў палітычных партыяў з мэтаю высьветліць іх стаўленьне да аб'яўленых уладамі выбараў у мясцовыя саветы, што прызначаныя на красавік. Мы атрымалі наступныя адказы, якія падаем у гэтай рубрыцы.

Анатоль ФЁДАРАЎ, старшыня абласной і гарадзкой арганізацыі БНФ:

– Ні пра якія выбары на падставе лукашэнкаўскай пасьлярэфэрэндумнай «канстытуцыі» ня можа быць і гаворкі. Такая пазыцыя Фронтам была заяўлена даўно: дыктатура й выбары несумяшчальныя. Пакуль у краіне ёсьць палітзьняволеныя, пакуль апазыцыя ня мае магчымасьці сказаць сваё слова ў электронных СМІ, пакуль не адноўленая ў сваім законным складзе Рэспубліканская выбарчая камісія – любыя выбары ня больш чым фарс, які мае на мэце падмануць свой народ і міжнародную супольнасьць. Упэўнены, што нават далёкіх ад палітыцы людзей мусіць насьцярожыць і апошняя прэзыдэнцкая папраўка ў свой жа закон аб выбарах, якая забараняе ўдзельнічаць у якасьці кандыдатаў тым, хто мае адміністрацыйныя пакараньні. Хто гэтыя людзі? Апазыцыянэры, праваабаронцы, прафсаюзныя пікетоўшчыкі й страйкоўцы. Стаўленьне-ж да іх такое, нібыта гаворка ідзе аб крымінальных злачынцах. На недасьведчанасьць людзей гэта і разьлічана. Думаю, аднак, што ніводзін паважаючы сябе грамадзянін не дазволіць прыніжаць сябе такім чынам, і не дапусьціць, каб ягоныя законныя выбарчыя і наогул грамадзянскія правы былі выкарыстаныя непрыкрыта цынічна... У Фронта ёсьць праца акрамя падрыхтоўкі да так званых выбараў. Працягваем зьбіраць подпісы за адстаўку прэзыдэнта. Працягваем гуртаваць вызвольны Рух. Працягваем кампанію за ўступленьне ў грамадзянства Беларускае Народнае Рэспублікі. Працягваем выдаваць лякальную дэмакратычную прэсу. У свабодныя-ж выбары ўключымся, – і забясьпечым іх – пасьля народнай перамогі над дыктатурай.

Няхай будзе на карысьць

У Менску адбыўся ўстаноўчы сход па ўтварэньні Асацыяцыі недзяржаўнай беларускай мясцовай прэсы. Верагодна, што цягам часу назва новай грамадзка-прафэсійнай арганізацыі лякалізуецца і ўдакладніцца. Пакуль жа яна называецца так, каб было зразумела, што і хто маецца на ўвазе. Як вядома, ужо ёсьць дзьве журналісцкія асацыяцыі – БАЖ і Асацыяцыя выдаўцоў і рэдактараў недзяржаўных выданьняў. Зараз вырашылі аб'яднацца выдаўцы і рэдактары менавіта лякальнай незарэгістраванай беларускай прэсы. Сапраўды, гэта немалы сэктар на прасторы незалежнага друку, які пераўжывае яшчэ большыя складанасьці, чым «вялікая прэса».

Вітаючы саму ідэю новай асацыяцыі, ТМ утрымліваецца пакуль ад выказваньня ружовага аптымізму з нагоды гэтага намеру. Ад ідэі да яе ўвасабленьня шлях, як вядома, цярністы. У журналісцкім асяродзьдзі – тым больш. У нашай краіне – асабліва спецыфічна-цяжкі. Тым ня меньш ТЫДНЁВІК зыча ініцыятарам задумы, сярод іх ёсьць магілёўцы, посьпеху ў дасягненьні пачэснай мэты аб'яднаньня й дапамогі «малым выспачкам праўды».

Уласная інфармацыя

Удакладненьне

У мінулым нумары ў вартыкуле «Вольнае слова вучыцца быць прафэсійным» паведамлялася пра 4 сэмінары для журналістаў. На самой справе, сэмінараў прайшло 2. А праект фундаваўся амэрыканскім фондам «Эўразія» са сродкаў, прадстаўленых Агенцтвам па міжнародным развіцьці Злучаных Штатаў Амэрыкі.

Перапрашаем чытачоў.

Розгалас пасьля падзеі

У рэдакцыю працягваюць паступаць допісы нашых чытачоў, у якіх яны выказваюцца наконт чарговай «інтэграцыйнай» дэкларацыі, што была падпісаная 25 сьнежня ў Маскве. Так ці йнакш, мы, безумоўна, яшчэ будзем зьвяртацца да гэтай тэмы. Сёньня мы выбралі для публікацыі адно меркаваньне, дасланае з раёну й вытрымкі зь ліста да грамадзянаў Беларусі Зянона Пазьняка.

Фелікс ШКІРМАНКОЎ, былы старшыня Слаўгарадзкага гарвыканкаму, пэнсыянэр:

– Дакумэнты, падпісаныя ў Маскве, я расцэньваю як чарговую спробу адцягнуць увагу грамадзкасьці ад эканамічных праблемаў, якія зараз перажывае Расея й Беларусь. Рэжымы Ельцына й Лукашэнкі даўно ўжо ёсьць збанкрутаванымі. Разграміўшы нелігітымным шляхам апазыцыю, праваліўшы свой эканамічны курс, прэзыдэнт Беларусі мусіць рабіць нейкія захады, каб утрымаць свой рэйтынг, які падае вельмі імкліва. Дзеля гэтага ў чарговы раз разыгрываецца «расейская карта». Аб'яднаньне грашовых сыстэмаў не выглядае верагодным, бо стан эканамічнага развіцьця, і самае галоўнае, роля й доля прыватнага сэктару на Беларусі значна ніжэйшая за Расею. Мяркую, палітычны аспэкт можна адкінуць, бо на расейскае прэзыдэнцтва А.Лукашэнка наўрацьці можа разьлічваць. Што тычыцца Расеі, то для яе Беларусь ёсьць хутчэй стратэгічным плацдармам, чымсьці эканамічным партнэрам. Зацікаўленасьць у далучэньні з боку Масквы ёсьць яшчэ сьведчаньнем прагрэсуючых у апошні час імпэрскіх настрояў на тле актывізацыі камуністычна-шавіністычных сілаў, якія з часу распаду СССР набылі вялікі моц. Вельмі страшна, што пад выглядам «братэрства» хаваецца зьнішчэньне дзяржаўнасьці й незалежнасьці нашае краіны. Пабудова агульнаэўрапэйскага дому, якую мы зараз назіраем, ня мае нічога агульнага з прапанаванай канцэпцыяй расейска-беларускага ўзьяднаньня. Я лічу, што кожны, хто дбае пра будучыню нашае краіны, мусіць сёньня паўстаць у абарону незалежнасьці Беларусі, каб не дапусьціць ейнага пераўтварэньня ў сьметнік імпэрыі.

Зянон ПАЗЬНЯК, старшыня Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне»:

Што б мне хацелася сказаць грамадзянам Беларусі ў сувязі са становішчам.

Бессаромная дэклярацыя 25 сьнежня зьяўляецца трэцяй спробай анэксаваць Беларусь (першыя дзьве былі ў 1996, 1997гг.).

Мы павінны змагацца за свае правы, уласнасьць і культуру, за свабоду і незалежнасьць Беларусі. Мы павінны ліквідаваць дыктатуру, усталяваць законнасьць і права ў сваёй краіне.

__Патрабуйце адстаўкі Лукашэнкі.__ Далучайцеся да акцыі Народнага Фронта аб адстаўцы прэзыдэнта, аддавайце свае галасы і стаўце подпісы за адстаўку, за прыцягненьне Лукашэнкі да адказнасьці за здраду. Патрабуйце суду над здраднікам.

__Пратэстуйце.__ Удзельнічайце ва ўсіх акцыях Нарбднага Фронту супраць анэксіі, інтэграцыі і ўсялякіх псэўдарэфэрэндумаў. Ідзеце на мітынгі, дэманстрацыі, шэсьці, станавецеся ў пікеты, зьбірайце сродкі на барацьбу.

__Рыхтуйце ўсеагульны нацыянальны страйк.__ Ствараеце паўсюдна забастовачныя камітэты. Вясной масавы ўсебеларускі страйк павінны адбыцца і ператварыцца ў бясьперапынную акцыю, якая, сумесна з палітычнымі дзеяньнямі, зьмяце прамаскоўскі акупацыйны рэжым.

__Уступайце ў грамадзяны БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ.__ Гэта ёсьць легальная альтэрнатыва бяспраўю і акупацыйнаму рэжыму. Мы створым камітэты і органы самакіраваньня грамадзянаў БНР.

Мы, беларусы, не павінны недацэньваць авантурніцкіх захадаў Лукашэнкі-Ельцына, бо мы ўжо даўно спажываем практычныя наступствы вар'яцкіх антыбеларускіх плянаў.

З сумнай рэчаіснасьці некалькіх гадоў дыктатуры вынікае толькі адзін парадаксальны ўмоўна-станоўчы момант. На ўласным вопыце шмат якія беларусы пачынаюць збаўляцца ад «саўковай» хваробы, ад ілюзіяў, ад узьдзеяньня масавага ашуканства.

У Новым 1999 годзе, які пэўна будзе для беларусаў вельмі значным, зычу ўсім сваім суайчыньнікам добрай волі, здароўя і моцы дзеля перамогі над сіламі імпэрыі зла. Час зрушыўся. Ініцыятыва павінна быць у нашых руках. Мы абаронім нашу Беларусь – наш Дом, нашу незалежнасьць і нашу будучыню, чаго б нам гэта ні каштавала. Бо не бывае каштоўнасьці большай, чым Боская Воля – Свабода і Незалежнасьць Айчыны.

• *Фота А.Ліціна.*

Абадоўскі сыйшоў. Абадоўскі застаецца

Нечаканая навіна прыйшла да нас напярэдадні Новага году. Абадоўскі сыйшоў з СПБ. Абадоўскага «сыйшлі» з СПБ. Абадоўскі забаяўся цяжкасьцяў і кінуў сяброў, – самыя розныя крыватолкі пайшлі гуляць вакол той навіны. Карацей, Сяргей Абадоўскі, шматгадовы й нязьменны старшыня Магілёўскай абласной рэгіянальнай арганізацыі Свабоднага прафсаюза Беларускага (МАРА СПБ) нечакана, праз месяц пасьля чарговых перавыбараў, пакінуў сваю пасаду. Мы вырашылі высьветліць, у чым справа, і зьвярнуліся непасрэдна да Сяргея.

– Я напісаў заяву аб зыходзе з пасады кіраўніка МАРА СПБ па ўласным жаданьні. У маім сыходзе няма трагедыі. У дэмакратычнай арганізацыі любы выбраны кіраўнік можа сыйсьці. Асабліва, калі ён адчувае неабходнасьць нейкай ратацыі.

Прынамсі, зусім нядаўна, у лістападзе, мяне ў чарговы раз пераабралі ў старшыні МАРА СПБ. Мая кандыдатура атрымала 70% галасоў. Хоць я і не выказваў вялікага жаданьня зноў узвальваць на сабе адказнасьць лідэра, мае сябры пераконвалі: «Патрэбны менавіта ты. Коняў на пераправе не мяняюць».

Але доўгія роздумы справаздачна-выбарчай канфэрэнцыяй ня скончыліся. Я запытаўся сам у сябе, калі ж тая пераправа скончыцца. Карацей, сёньня я перакананы, што неабходныя зьмены. Нам патрабуюцца новыя людзі, новыя ідэі, новы позірк на сваю.

Таму і звольніўся. Але з СПБ я не сыйшоў цалкам. Зараз працую юрысконсультам. Акрамя таго, а можа найперш, удзельнічаю ў групе, што займаецца стварэньнем новай канцэпцыі развіцьця беларускага рабочага руху і месца ў ім дэмакратычных прафсаюзаў.

Хачу сказаць, што зьбіраюся больш шчыльна заняцца праваабарончай дзейнасьцю. Я ўзначальваю Магілёўскі праваабарончы цэнтар, зьяўляюся сябрам Беларускага Хельсінскага камітэта. Лічу гэта значнай і вельмі актуальнай справай. Яна шмат у чым перагукаецца з той дзейнасьцю, якую вядуць дэмакратычныя прафсаюзы.

Размаўляў
Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Гулялі ў дабрачыннасьць на аўкцыёне

На аўкцыёне ў Магілёве ўпершыню быў разыграны «дабрачынны лот». 35 мільёнаў рублёў у выніку пайшло на патрэбы гарадзкога дома дзіцяці. Некалькі ўдзельнікаў таргоў змагаліся за права набыць дабрачынны лот. Барацьба пачалася з 5 мільёнаў. Урэшце перамаглі прадстаўнікі Металургічнага завода.

Супраць таго, што гэтыя мільёны пайшлі дзецям, ня маем нічога. Але хочацца задаць тры пытаньні. Папершае, калі ў завода ёсьць 35 мільёнаў для дзяцей, навошта яму аўкцыён? Грошы дзіцячаму дому можна пералічыць і без грукатаньня палачкі аўкцыяніста. Па-другое, куды падзеліся астатнія кандыдаты ў дабрачынцы? Няўжо пабароліся і разьбегліся? І па-трэцяе, ці магчымая сапраўдная дабрачыннасьць у краіне з ненармальнай уладай і эканомікай? Шальныя грошы адных выкідваюцца ў казіно, другія ідуць «у міласэрнасьць», якой на ўсіх не хапае. І так будзе да таго часу, пакуль не пабудуем годнае жыцьцё.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Фальшывая «зеляніна»

10 фальшывых стодаляравых купюр атрымаў жыхар Магілёва, калі прадаваў свой стары аўтамабіль. Амаль адначасова з гэтым у абласным цэнтры зафіксаваны яшчэ 3 выпадкі з выкарыстаньнем фальшывых «зялёных».

Натуральна, што міліцыя апэратыўна зрэагавала й заклікала грамадзян здаваць свае грошы ў афіцыйныя абменныя пункты. Ня меньш відавочная рэакцыя грамадзян. Яны не ішлі й ня пойдуць у згаданыя кропкі. Бо сярод іх няма ані Ракфэлеру, ані Ціцянкова. Курс у банку на 50 тысячаў рублёў адрозьніваецца ад рынкавага. Вось і палічыце, колькі са 100 даляраў згубіць законапаслухмяны грамадзянін. Большасьць людзей ужо даўно мусіць рызыкаваць, мець справы зь «мянялямі чорнага рынку». І вінная ў тым дзяржава, якая зрабіла, здаецца, усё, каб падобнай рызыкі стала больш.

Іван ЗАСАДА

Тапаніміка часоў хамства

У Магілёве ў хуткім часе (па інфармацыі ТМ) зьявіцца вуліца Палякова. У горадзе з 700-гадовай гісторыяй стане яшчэ на адну вуліцу больш. Аднак яе імя амаль нічога нікому ня скажа.

Блюзнэрыць ня хочацца. Пасьля сьмерці старшыні Ленінскага райвыканкаму Валерыя Палякова можна было чакаць, што ўлады пра яго не забудуцца. Валеры Палякоў быў сымбалем наменклатурнага партыйна-савецкага кіраўніка. І нават тады, калі партыю замяніла вэртыкаль, а ён стаў вертыкальшчыкам, сутнасьць ягонае сымбалічнасьці не зьмянілася.

Улада не забылася пра Палякова, як раней не прайшла міма Івана Чыгрынава, Аляксандра Прышчэпчыка, Яўгена Мікалуцкага. Што яны зрабілі для Магілёва ці для нашай краіны такога, каб увекавечваць іх памяць? Кажуць, пра нябожчыкаў ці добра, ці нічога. Я не пра нябожчыкаў. Я пра дзікунскую савецкую традыцыю. Якую можна абазначыць адным словам – хамства.

Раней людзі хадзілі па Ветранай, Садовай, Віленскай, Хуткай, Цёплай, Брамнай, Ратушнай. Кожная назва мела сэнс і гісторыю. Яны вучылі і выхоўвалі. А днямі я спэцыяльна пацікавіўся, як зараз у нас завуцца вуліцы. Тое, што ў Магілёве прадстаўлены ўвесь рэвалюцыйны зьвярынец, звыклая справа ня толькі для нашага гораду. Люксэмбургі-Цэткіны-Карлымарксы-Сьвярдловы-Мянжынскія ёсьць усюды. Пра Леніна й ня ўзгадваю. Але ёсьць і «фірмовыя» шыльды. Напрыклад, куды вядзе выпадковага прахожага завулак Сусаніна? А якія думкі мусяць прыйсьці ў галаву чалавеку на завулку Сьцяпана Разіна, рабаўніка і злачынцы? Якія караблі швартуюцца на завулку Чырвонага Флоту ў раёне вуліцы Раманава? У каго будуць страляць з Мінамётнага завулку? Няўжо жыхары Гаражнага завулку перасяліліся ў гаражы? Альбо, да чаго можна дайсьці па Нацыянальным спуску? Клубны аўраг, завулак Тупіковы, вуліца Калектыўная – невялічкі пералік цудаў тапанімікі Магілёва. Іх больш! Вуліца Вавілава перасякаецца з вуліцай Лысенка (тыя, хто ў гэтым вінаватыя, моцна любілі біялёгію). Вуліца імя Свабоды знаходзіцца на самым Шклоўскім пераезьдзе – няўжо там і Свабода?!

Калі магілёўскім самадзейным тапаніміcтам перашкаджала адсутнасьць фантазіі, яны не стамляліся ад мазгавой працы. Так зьявіліся 4 Калектыўных вуліцы, 11 Падгорных завулкаў, 11 завулкаў Лізы Чайкінай, па 3 Тэкстыльных, Брыкетных і Саўхозных завулкі, па 4 – 5 февральскіх, акцябрскіх, апрэльскіх, іюньскіх, іюльскіх (прабачце, што некаторыя назвы тут і далей дадзены на «трасянцы», але ж яны такія ў арыгінале). Уявіце, як гучыць: вуліца 1-я Воля, вуліца 2-я Воля, вуліца 3-я Воля!.. І на гэтым фоне такія назвы, як Індустрыяльная, Прамысловая, Мопраўская падаюцца нэўтральнымі й бяскрыўднымі.

Калі раней пісаў пра назовы, абавязкова ўзгадваў пра забытыя імёны. Колькі іх, сапраўды вартых нашай памяці, згубілася, зьнікла, ніколі ўжо ня зьявіцца на небасхіле чалавечай увагі! Спірыдон Собаль, Леў Сапега, Багуш-Сестранцэвіч, Цішка Гартны, Міхаіл Кукабака, шмат іншых – іх лёсы яскрава адлюстроўваюць нашую няпростую, такую розную мінуўшчыну. Але хто, акрамя невялічкай кулкі людзей ведае, што ўсе яны ўнесьлі важкі ўнёсак у жыцьцё горада на Дняпры? Дзякуючы ім ён займеў сваё месца ў гісторыі.

Але няма што крыўдаваць. Гэта больш вартае суму. Ва ўбогасьці, нязграбнасьці назоваў тыя ж прычыны, як і ў тым, чаму руйнавалі храмы і забаранялі кнігі. Хамства! Як пеў Шалкевіч: «Затое ў нас ёсьць хамская ўлада – подласьць і здрада!» І пакуль не пазбавімся гэтага, будзем жыць на Мопраўскіх вуліцах імя Івана Сусаніна, бяз памяці й мінулага.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

ВЫБАРЧАЯ ЎВЭРЦЮРА

Алесь СЕРДЗЮКОЎ, старшыня Магілёўскае філіі Беларускае сацыял-дэмакратычнае партыі «Народная Грамада»:

– Мы прынялі рашэньне ня ўдзельнічаць у выбарах мясцовых органаў улады, бо лічым варункі, у якіх яны будуць адбывацца, цалкам супярэчнымі эўрапэйскім дэмакратычным нормам. Прэзыдэнцкія Ўказы пераўтвараюць гэтыя выбары ў ганебны фарс. Праўда, мы не адмаўляем права кагосьці зь сябраў нашае партыі на вылучэньне свае кандыдатуры. Да таго ж, у вадрозненьне, напрыклад, ад БНФ, мы не разглядаем удзел у выбарах мясцовых органаў улады як прызнаньне легітымнасьці вынікаў апошняга рэфэрэндума й разгону законнага Вярхоўнага Савета. Гэта розныя рэчы: канфлікт паміж АБСЭ ды беларускім прэзыдэнтам палягае толькі ў рэчышчы правамоцнасьці ўтварэньня новага заканадаўчага воргану краіны. Але тым ня меньш мы ня лічым для сябе магчымым браць удзел у выбарах, вынікі якіх, без сумневу, будуць сфальсыфікаваныя.

Міхась БУЛАВАЦКІ, старшыня Магілёўскай гарадзкой філіі БСДГ.

БСДГ у мясцовых выбарах удзельнічаць ня будзе. Мясцовыя саветы ў сёньняшніх варунках нічога не вырашаюць, а быць дэкарацыяй ня хочацца. Веры ў дэмакратызм выбараў няма, нават больш веры ў адваротнае. Хоць не зьдзіўлюся, калі ўлады дазволяць прайсьці ў дэпутаты парытройцы прадстаўнікоў «апазыцыі». Іх прэзыдэнцкі рэжым будзе выстаўляць як доказ таго, што ў нас дэмакратыя, і ўсё добра. У гэтым больш небясьпекі, чым у адасобленасьці дэмакратаў ад сёньняшняй улады.

Дарэчы, у дадатак да нашых словаў. Я й сёньняшняга свайго дэпутата ня ведаю, і не хачу ведаць. Ён мне нічым не дапаможа, а за вырашэньнем нейкай праблемы я мушу ісьці ў вэртыкаль.

Уладзімер ШАНЦАЎ, кіраўнік Магілёўскае філіі Фонда падтрымкі дэмакратычных рэформаў у мясцовым самакіраваньні:

– Калі б выбары адбываліся па ранейшым законе, то ўдзельнічаць у іх быў бы сэнс. Цяперашні выбарчы закон прыняты нелігітымным парлямэнтам, і сэнсу ў падобных кампаніях я ня бачу ніякага. Я не гуляю ў прэфэранс з людзьмі, у якіх «крапленыя» карты, і ня раю іншым.

Валеры БЕРАЗІЕНКА, 1-ы сакратар Магілёўскага абкама ПКБ:

– У выбарах удзельнічаць будзем нягледзячы на неспрыяльныя ўмовы. Выбаршчык проста забывае пра партыі. І пра нашу, і пра тых-жа аб'яданых дэмакратаў, і пра іншых. Газэты ў нас маланакладныя, доступу ў дзяржаўныя СМІ практычна няма. Таму мы абавязкова будзем вылучаць кандыдатаў і весьці агітацыю. Хаця ў тым, што ў выніку 2-х тураў галасаваньня будуць абраныя паўнадзейныя саветы, ёсьць вялікі сумнеў.

Валеры СІВУХА, старшыня Магілёўскай абласной арганізацыі Аб'яднанай грамадзянскай партыі:

– Ні ў якім выпадку ня будзем удзельнічаць у гэтым фарсе. Закон шмат у чым супярэчыць Канстытуцыі, нават лукашэнкаўскай, ня кажучы пра агульнапрынятыя прававыя нормы. Напрыклад, новаўводзіна, згодна якой адміністрацыйна пакараныя грамадзяне пазбаўленыя магчымасьці вылучацца, а значыць і нязьдольныя ў поўнай меры выкарыстаць сваё выбарчае права. Гэта дзікунства ды прамое парушэньне прызнаных дэмакратычнай супольнасьцю правоў і свабод.

Уладзімер ДАЙНЕКА, першы сакратар абласнога камітэту КПБ:

– Кампартыя Беларусі будзе прымаць удзел у выбарах мясцовых органаў улады. Пленум абкаму, які адбыўся 19 сьнежня, прыняў на гэты конт рашэньне. У пастанове адзначана, што актыўны ўдзел у кампаніі мы лічым стратэгічным накірункам дзейнасьці партарганізацыі. Пленум даручыў партыйным камітэтам, партарганізацыям выкарыстаць перадвыбарчую кампанію для шырокае прапаганды Праграмы Кампартыі сярод насельніцтва. Прынцыпова важна для нас, каб нашую партыю не блыталі з Партыяй камуністаў беларускіх (ПКБ). Паміж КПБ і ПКБ няма ніякіх кантактаў. Гэта рэальная ява.

Карэспандэнт ТМ **Дзяніс Новікаў** правёў невялічкае апытаньне на гарадзкіх вуліцах, падчас якога прасіў мінакоў адказаць на тры пытаньні, зьвязаныя з наступнымі выбарамі ў мясцовыя саветы. Яны гучалі так: **1) Ці пойдзеце вы на выбары? 2) Ці ведаеце вы свайго сёньняшняга дэпутата? 3) Ці спадзяецеся вы на дэпутацкую дапамогу ў вырашэньні сваіх праблем?** Вось некаторыя найбольш тыповыя адказы:

Сяргей, 33 гады, кампутаршчык у прыватнай фірме

1) Хутчэй за ўсё не.

2) Не, ня ведаю.

3) Не, не спадзяюся.

Натальля, 21 год, студэнтка ММІ

1) На якія выбары? А, на гэтыя не.

2) Пакуль не.

3) Ня ведаю.

Андрусь, 24 гады, рабочы

1) Мабыць пайду, а калі яны будуць?

2) Не, ня ведаю.

3) Думаю, акрамя нас саміх нам ніхто не дапаможа.

• *Фота А.Ліціна.*

100 зруйнаваных архітэктурных помнікаў Магілёву

Супольны праект Магілёўскага згуртаваньня моладзі «Патрыёты Бацькаўшчыны. Рух у Эўропу» зь вядомымі магілёўскімі гісторыкамі, географамі, этнографамі.

25 траўня 2017 году на пляцы перад адбудаванаю старой-новай Ратушай сабралося багата народу. Прыўзьняты настрой месьцічаў пераконваў, што сёньня адбудзецца нешта надзвычайнае...

Цягам апошніх дзесяці год Магілёў зазнаў вялікую перабудову. Кожны дзень у архітэктуры места зьяўлялася нешта новае й гэта новае натуральным чынам прымалася месьцічамі як сваё, роднае, звыклае. Чын перабудовы быў сугучны з чынам перайменаваньняў, зьменаў у адміністрацыйным падзеле места. Вуліца Першамайская займела свой ранейшы назоў Вялікая Шклоўская, Плошча Леніна стала Сянным пляцам, Савецкая плошча стала Ратушнай. Места йзноў дзялілая на пасады ды й сотні.

...У прызначаны час да ўсхваляванага натоўпу выйшаў гарадзкі галава, гэтак сама ўсхвалявана абвясьціў, што праца па адбудове гістарычнае часткі Магілеву скончаная. Кожны з прысутных успрыняў гэтую навіну па-собску, адзінае, што яднала ўсіх было тое, што іх Маленькая Айчына з шэрага непрыкметнага места ператварылася ў места, якое мае сваё мінулае...

I. РАТУША

Ліпеньскай раніцою 1957 году быў зьнішчаны найпрыгажэйшы помнік магілёўскага дойлідзтва – гарадзкая Ратуша. Мінула больш за 40 год, гэтыя сорак год ніяк не прыўзьнялі заслону таямнічасьці зьнішчэньня. Дзеля чаго зьнішчалі, дзеля якіх мэтаў?

У адпаведнасьці з пастановай Савету Міністраў БССР ад 18 траўня 1953 году Ратушы быў нададзены статус архітэктурнага помніка. У 1957 годзе на месцы Ратушы быў усталяваны атракцыён «колесо обозрения».

Яшчэ праз колькі часу зьнікла забава й крыху ў баку паўстала Савецкая плошча, натуральна, з жанчынай, якая некуды імкнецца і ўвасабляе сабой «Родину-мать».

Ратуша – сымбаль магдэбурскага права, сымбаль самакіраваньня ды й вольнасьці места...

Цягам 100 год у Магілёве будавалі Ратушы выключна драўляныя, якія зьнішчаліся ў часе шматлікіх пажараў. Таму ў 1668 годзе гарадзкі магістрат вырашыў узьвесьці Ратушу з цэглы, каб была яна «Вечнай». Плян будынку Вялікія майстры зрабілі з улікам пажаданьняў магістрату ды й ратнікаў.

У кроніках захаваліся сьведчаньні аб тагачасным будаўніцтве нашае Ратушы. Яе сапраўды будавалі сумленна. Майстры самі прымалі цэглу, прастукваючы кожную. Уласнаруч, яны-ж замешвалі змацьняючы раствор у вапну, якая вытрымлівалася ў ямінах толькі ім вядомы час, дабаўлялі жаўток яек, малако, гліну, пясок у суадносінах зноў жа вядомых толькі ім. На будаўніцтва пайшло 42,8 тысячы штук цаглін, 616 бочак вапны, 800 вазоў пяску.

Нутраное аздабленьне й разьмяшчэньне пакояў Ратушы ствярала ўражаньне велічы й павагі да ўлады. На першым паверсе была вялікая сьвятліца, у якой вяршыў суд войт. Гэтак сама тутака ж знаходзіліся сьвятліца, дзе захоўваліся дакумэнты магістрату. На другім паверсе – судовая сьвятліца, у якой наладжвалі разборы справаў бургамістар ды ратнікі, заля для збору сябраў магістрату ды некалькі падобных памяшканьняў. Пад Ратушай знаходзілася вязьніца, казна й склады.

Тутэйшы мастак Апанас Пігарэвіч напісаў абраз Сьвятой Багародзіцы, гэтая ікона знаходзілася ў аднае з заляў Ратушы. Звонку будынак Ратушы сапраўды «радаваў вока ды сьвятліў душу» сілуэтам архітэктурных ліній, своеасаблівым калярытам палымянасьці даху, чысьцінёю ды сьвяточнасьцю. Ратуша мела два ганкі, пад якімі былі ўсталяваныя пазалочаныя ветракі. І канешне ж Вежа, вышынёю у 38 мэтраў. Чалавек, які ўязджаў у места праз Алейную браму, з боку Дняпра, міжволі любаваўся гэтым цудоўным будынкам з пазалочанымі ветракамі.

Працяг будзе

Праграма тэлебачаньня з 18 студзеня па 24 студзеня

•• Понедельник, 18 января ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.00 Новости.
8.15 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Телебарометр.
9.40 "Сегодня с вами..."
10.05 Здоровье.
10.30 "Усадьба".
11.15 "Проклятый уютный дом". Телесериал.
12.10 Теленавигатор.
12.30 Музыка без границ.
13.15 Худ.фильм "Девочка Никто"(Польша).
15.10 "Жизнь и приключения четырех друзей".
15.40 Мультфильм.
15.50 Видеокурс французского языка.
16.15 ТВ — школе. Музыка. 3-й класс.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 "А музыка звучит..." Песни композитора Николая Сацуры.
17.30 Парламентский вестник.
18.00 "Проклятый уютный дом".
19.15 "Сегодня с вами..." Генеральный директор ОАО "Мастра" Николай Душейко.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Младший среди братьев" Худ.-фильм. 1-я серия.
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.30 Третий тайм.

ОРТ

14.00, 17.00 Новости.
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.40 "Петушок — золотой гребешок" Мультфильм.
14.55 Звездный час.
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокий ангел".
17.15 Эти забавные животные.
17.45 Здесь и сейчас.
18.15 Понедельник с Познером.
18.55 Сериал "Поющие в терновнике".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 Триллер "В паутине страха".
22.45 "Взгляд".
23.30 Новость дня.
23.45 100 лет — эффект Кулешова. "Лев и Александра". "Великий утешитель".

"РОССИЯ"

15.00 Деревенские истории.
15.15 "Новогодний ветер". Мультфильм.
15.30 "Первые поцелуи".
16.00, 19.00, 23.05 Вести.
16.30 "Башня".
16.55 Компьютер.
17.15 Детектив "Опасный поворот". 1-я серия.
18.30 Дежурная часть.
18.40 История одного события.
19.40 Подробности.
19.50 Любовь с первого взгляда.
20.15 Фильм Вуди Аллена "Пули над Бродвеем" (США).
22.00 "Жара в Лос-Анджелесе".
22.50 Дежурная часть.
23.40 Автомотоспорт: зимнее кольцо.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Белый пудель". Худ. фильм.
8.30 Образ жизни.
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Актриса". Худ. фильм.
10.15 Фантазеры.
11.00 "Негаснущие звезды". Ансамбль "Дружба". Передача 1-я.
11.40, 13.45 М.Горький. "Достигаев и другие..." Спектакль.
13.15 "Без визы".
14.40 Произведения Дж.Палестрины.
15.05 Детский сериал "Арабелла". 1-я серия.
15.35 "Лукоморье".
15.55 "О тех, кого помним и любим". Б.Бабочкин.
16.55 "2003".
17.05 "Пенне: история, традиции и настоящее".
17.25 Мир авиации.
17.50 "По следам пропавших коллекций". Передача 1-я.
18.15 Документальные фильмы.
19.15 Чудо-сказка.
19.50 Художник Антон Чирков.
20.15 Вечер русского романса.
20.45 После новостей...
21.05 "Актриса". Худ. фильм.
22.20 Испанский час.

НТВ

7.00 "Сегодня утром".
8.10 "Ее звали Никита".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Вчера в "Итогах".
10.15 Куклы.
10.30 Итоги.
11.20 "И снова Анискин". Худ. фильм.
13.25 Сериал "История любви: трамвай "желание" (США).
14.10 Сегодннячко.
15.20 Сериал "Захватчики" (США).

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

12.10 Пунктир.
12.45 ДАО.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Большой кайф,или Приключения в Новом Орлеане".Телесериал.
18.20 "Тараканище".Мультфильм.
18.40 Бобруйский вариант.
19.00 Тяжелый день.
19.25 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.30 Наше старое кино."Женщины".
23.10 День области.
23.20 "Выход в красное ".Детектив.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45, 21.30 Городские новости.
19.00 "Союзмультфильму — 60".
19.17, 20.40 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
19.45 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.45 Триллер "Дочь тьмы".
23.15 "Клуб "Белый попугай".
23.40 Спортивная программа.

•• Вторник, 19 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.00 Новости.
8.15 "Сегодня с вами..."
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе. Музыка. 3-й класс.
9.30 "Чистый голос". Док.фильм.
9.40 "Я рисую".
10.00 Музыкальный салон. Далида.
11.10 "Проклятый уютный дом".
12.00 Третий тайм.
12.30 "А музыка звучит..."
13.15 К 80-летию создания БССР. "Глаза в глаза". Телеспектакль.
14.05 Туробъектив.
14.25 Бездельник.
15.10 "Жизнь и приключения четырех друзей".
15.40 Видеокурс английского языка.
16.05 ТВ — школе.
16.35 Слово Митрополита Филарета на праздник Крещения Господня.
16.45 Концерт духовной музыки.
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.35 Гости в дом.
18.05 "Проклятый уютный дом".
19.15 Политические диалоги.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 "Меньший среди братьев." Худ.-фильм. 2-я серия.
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.30 "Джаз в ночи". Пианист и композитор Дюк Эллингтон.
0.10 Темная комната.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокий ангел".
10.05 "Взгляд".
11.15 "Ураза-Байрам". Трансляция из Московской мечети "Ярдям" и Соборной Сибирской мечети г.Омска.
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.50 Счастливый случай.
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокий ангел".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.10 Тема.
18.55 "Поющие в терновнике".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 Комедия "Девушка с гитарой".
22.30 Новость дня.
22.45 Л.Лещенко, Л.Агутин, В.Винокур и другие в концерте, посвященном Дню спасателя.

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.15 Вести.
15.15 Сказочный полдник.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
16.55 Компьютер.
17.10 Детектив "Опасный поворот". 2-я серия.
18.00 Кинофестиваль "Лики любви".
18.30 Дежурная часть.
18.40 История одного события.
19.40 Подробности.
19.50 "Аншлаг" представляет.
20.25 Е.Майорова, А.Джигарханян, И.Бортник в трагикомедии "Возвращение броненосца". 1-я и 2-я серии.
22.30 Автошоу.
23.00 Дежурная часть.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "О тех, кого помним и любим".
8.20 Испанский час.
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 Сериал "Ночи и дни" (Польша). 1-я серия.
10.00 Мир [illegible].
10.30 Документальные фильмы.
11.40 Ключи серебряные.
12.10 "15-й подъезд".
12.40 "Сокровища Петербурга".
12.55 А.Платонов. "В прекрасном и яростном мире".
13.45 "Открытие таланта".
14.10 "Российский курьер".
14.50 Сцена из оперы Н.Римского-Корсакова "Садко".
15.05 "Арабелла".
15.35 "Лукоморье".
15.55 "Шекспир. XX век". "Король Лир".
17.05 "2003".
17.10 Ортодокс.
17.30 "Ноу-хау".
17.45 "По следам пропавших коллекций". Передача 2-я.
18.10 "Без визы".
18.25 "Документ-панорама".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Из концертного зала".
20.45 После новостей...
21.05 Сериал "Ночи и дни" (Польша). 1-я серия.
22.00 Музыкальная фантасмагория.
22.30 Примус.

НТВ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Скорая помощь".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Герой дня без галстука.
9.40 "Чистосердечное признание".
10.05 Своя игра.
10.30 Дог-шоу "Я и моя собака".
11.20 "И снова Анискин". Худ. фильм.
13.25 "История любви: трамвай "желание" (США).
14.10 Сегоднячко.
15.20 Сериал "Захватчики" (США).
16.10 "Сегоднячко".
16.40"Доктор Куин, женщина-врач" (США).

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

12.00 Тяжелый день.
12.25 Бобруйский вариант.
12.45 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Большой кайф, или Приключения в Новом Орлеане".
18.15 Катастрофы и войны недели.
18.45 "Том и Джерри". Мультфильм.
19.00 Служба ваших забот."Физкультура и спорт в Могилеве".
19.40 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.30 "Куда ты едешь в отпуск".Комедия.
22.55 День области.
23.05 "Испанский узник".Триллер.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45 Муз. антракт.
19.00 "Союзмультфильму — 60".
19.17, 20.40 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
19.45 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.30 "Ракурс". Проблемы детской стоматологии.
21.40 Историко-приключенческий фильм "Король ветра".
23.25 "Удивительные истории".
23.50 Спортивная программа.

•• Среда, 20 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.15 Новости.
8.15 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.40 Видеокурс английского языка.
10.05 Видимо-невидимо.
10.45 Мультфильм.
11.10 "Проклятый уютный дом".
12.00 Телевизионный Дом кино.
12.25 Зорная ростань.
13.15 "За Ветлугой-рекой". Худ.фильм.
14.25 Интеграция — евростиль.
15.10 Мультфильм.
15.20 "Все мы родом из детства".
17.10 "А музыка звучит..."
17.35 "Судьба моя и надежда".
18.00 "Проклятый уютный дом".
19.15 "Сегодня с вами..." Заместитель председателя Постоянной комиссии по вопросам экономики Палаты представителей Национального собрания Республики Беларусь Василий Хрол.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 А.Жирардо в психологической драме "Каждому свой ад"(Франция).
23.36 Криминальная хроника.
23.40 Белорусский хит-парад.
23.45 Королевская охота.
0.25 Волейбол. Лига чемпионов. Женщины. "Амкадор"(Минск) — "Тенерифе"(Испания).

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокий ангел".
9.10 Тема.
9.55 В мире животных.
10.30 Мифы и легенды "Великого Октября".
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.50 Зов джунглей.
15.15 Детские анекдоты.
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокий ангел".
17.15 Угадай мелодию
17.45 Здесь и сейчас.
18.10 Человек и закон.
18.55 "Поющие в терновнике".
19.45 "Спокойной ночи,малыши!"
20.00 Время.
20.50 Аль Пачино и Бриджит Фонда в детективе "Мэрия".
22.50 Док. детектив "Марихуана. Рейс с Байконура". Дело 1998 года.
23.35 Новость дня.

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.30 Вести.
15.20 "Путешествие". Мультфильм.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
16.55 Компьютер.
17.15 Детектив "Опасный поворот". 3-я серия.
18.30 Дежурная часть.
18.40 История одного события.
19.40 Подробности.
19.50 Сам себе режиссер.
20.25 Трагикомедия "Возвращение броненосца". 3-я и 4-я серии.
22.20 "Закон и порядок".
23.15 Дежурная часть.

"КУЛЬТУРА"

9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.15 "Ночи и дни".
10.20 "Документ-панорама".
11.15 Ноу-хау.
11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
11.40 "Мы радостно жили". Елена Юнгер.
12.30 Майкл Флэтли. "Осязаемая Ирландия".
13.45 Парадоксы истории.
14.20 Мы поедем на "А" и на "Б"...
14.45 "Без визы".
15.05 "Арабелла".
15.35 "Лукоморье".
15.55 "Девочка из блокадного города". Док. фильм.
16.05 Возвращение Саши Соколова.
16.30 "Экоэкол".
17.05 "2003".
17.10 Боярский двор.
17.40 "По следам пропавших коллекций". Передача 3-я.
18.05 К.Сен-Санс. "Рондо-каприччиозо". Солист С.Стадлер.
18.15 "Документ-панорама".
19.15 Чудо-сказка.
20.05 Петербургские сезоны.
20.45 После новостей...
21.05 "Ночи и дни".
22.05 Концерт А.Давтян, Н.Петрова и "Вивальди-оркестра".
22.45 "Иду, не спеша..." Художник Иван Селиванов.

НТВ

15.00 Сегодня.
15.20 Сериал "Захватчики" (США).
16.10 "Сегоднячко".
16.40 Док. фильм "Дина Верни" (Франция).

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

12.00 Служба ваших забот."Физкультура и спорт в Могилеве".
12.35 Рождественские встречи.Могилевский завод "Зенит".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Мужской клуб."Мужских проблем больше нет".
18.20 "Осиповичское Управление магистральных газопроводов".
18.40 Ток-шоу "Лестница".
19.20 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.30 "Подъем с глубины".Фантастика.
23.15 День области.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45, 21.30 Городские новости.
19.00 "Союзмультфильму — 60".
19.17, 20.40 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
19.45 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.45 Мет Дилон, Кевин Бейкон, Нив Кемпбелл в фильме "Дикие штучки".
23.35 Спортивная программа.

•• Четверг, 21 января ••

БТ

15.00, 17.00, 19.00, 23.55 Новости.
15.10 Видеокурс английского языка.
15.35 ТВ — школе.
16.00 "5 х 5".
16.30 Гости в дом.
17.10 "Карамболь" с участием народной артистки Беларуси Н. Гайды.
17.40 Потребительская корзина.
18.00 "Проклятый уютный дом".
19.15 Алло, "Событие". Прямая линия.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Б.Ланкастер, А.Делон, К.Кардинале в худ.фильме "Леопард"(Италия — Франция). 1-я часть.
23.15 Криминальная хроника.
23.20 Белорусский хит-парад.
23.25 "Крок".
0.05 Акколада.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокий ангел".
9.15 Человек и закон.
9.55 Клуб путешественников.
10.40 "Айболит и Бармалей". Мультфильм.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 "Новые приключения Синдбада".
14.50 Классная компания.
15.05 Улица Сезам.
15.35 ...До шестнадцати и старше.
16.00 "Жестокий ангел".
17.15 Угадай мелодию.
17.45 Здесь и сейчас.
18.10 "Чтобы помнили..." Владимир Высоцкий.
18.50 "Поющие в терновнике".
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 В.Высоцкий в фильме "Опасные гастроли".
22.25 Александр Гордон. "Собрание заблуждений".
22.55 Новость дня.

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.25 Вести.
15.15 Сказочный полдник.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
16.55 Компьютер.
17.10 Телесериал "Долгая дорога в дюнах". 1-я серия.
18.30 Дежурная часть.
18.40 История одного события.
19.40 Подробности.
19.50 "Два рояля".
20.40 Мелодрама "Я обещала, я уйду..."
22.15 "Притворщик".
23.10 Дежурная часть.

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 Ключи серебряные.
8.00 "Документ-панорама".
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 "Ночи и дни".
10.00 "Экоэкол".
10.30 "Шекспир. XX век". "Король Лир".

11.40 "Легенды театра". Б.Добронравов и Б.Ливанов.
12.05 "Русская усадьба". Приютино.
12.30 Вячеслав Гордеев приглашает...
13.45 Кумиры.
14.15 "Имена". Г.Писаренко.
14.45 "Сокровища Петербурга".
15.05 "Арабелла".
15.35 "Лукоморье".
15.55 "Беседы о русской культуре".
16.35 Моей души коснулась ты...
17.05 "2003".
17.10 "Российский курьер".
17.50 Новое кино.
18.15 Диалог после паузы.
18.40 "Время музыки".
19.15 Чудо-сказка.
19.50 "Дорога к танцу". Игорь Моисеев.
20.45 После новостей...
21.05 "Ночи и дни".
21.55 Живопись Ларисы Радевич.
22.10 "Апокриф".
22.40 Джазофрения.

НТВ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Скорая помощь".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 Юбилей Ларисы Малеванной. Худ. фильм "Поздние свидания".
10.50 Мультфильм "Добро пожаловать".
11.20 "И снова Анискин". Худ. фильм.
13.25 "История любви: трамвай "желание" (США).
14.10 Сегодняччко.
15.20 "Захватчики" (США).
16.10 "Сегодняччко".
16.40 Сериал "Катрин кураж" (Франция). 1-я серия.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 Ток-шоу "Я сама".
18.20 Из жизни женщин.
18.45 Портрет коллектива."Белорусский цементный завод".
19.05 "Скарбы".Поэт И.Пехтерев.
19.20 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 День области.
20.50 Астро-дайджест.
21.00 Праздник в вашем доме.
21.30 "Майор Пэйн".Комедия.
23.10 День области.
23.20 "Полет черного ангела".Драма.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45 Муз. антракт.
19.00 "Союзмультфильму — 60".
19.17, 20.40 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
19.45 "Поздравления".
20.30 Мультфильм.
20.43 "Пляж".
21.30 Высокая мода.
21.40 Триллер "Лаки". 1-я часть.
23.10 Спортивная программа.

•• Пятница, 22 января ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.30 Новости.
8.15 Алло, "Событие".
8.40 Потребительская корзина.
9.10 ТВ — школе.
9.35 Видеокурс английского языка.
10.00 Уроки Н.Новожиловой.
10.30 Мультфильмы.
11.10 "Проклятый уютный дом".
12.15 Сделано в Беларуси. Витебская промышленно-торговая фирма "Футра".
12.30 Бон тон.
13.15 "Проклятый уютный дом".
14.05 "Трансплантация души". Док. фильм.
15.10 "Жизнь и приключения четырех друзей".
15.40 "Нам город счастье подарил". К 40-летию Белозерска.
16.10 Регион. Передача из Гродно.
16.30 "Риск-версия".
17.15 "А музыка звучит..."
17.35 Наш край. Белорусский рушник.
17.55 "Соломенные чудеса". Док. фильм.
18.05 "Проклятый уютный дом".
19.15 "Сегодня с вами..." Врач-косметолог Аэлита Кушина.
19.40 Добрый вечер, Беларусь!
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 Худ. фильм "Леопард". 2-я часть.
23.20 Криминальная хроника.
23.25 Белорусский хит-парад.
23.40 А.Вертинская и В.Раков в худ.фильме "Жажда страсти" (Россия).

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00 Новости.
8.15 "Жестокий ангел".
9.15 Программа "Мы".
10.00 "Чтобы помнили..."
10.35 Смак.
11.15 Программа "Вместе".
14.15 Комедия "Быстрые утки".
16.00 "Жестокий ангел".
17.15 Джентльмен-шоу.
17.45 Играй, гармонь любимая!
18.15 Здоровье.
18.45 Поле чудес.
19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.50 Мисс Марпл в детективе "Объявлено убийство".
23.35 Новость дня.
23.50 С.Фарада в комедии "Страсти по Владимиру".

"РОССИЯ"

6.00, 8.30, 8.50 Доброе утро, Россия.
8.15 Дежурная часть.
8.35 Телеигра "Программа передач".
8.55 Товары — почтой.
9.00 "Санта-Барбара".
9.45 Музыка, музыка...
10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
15.20 Мультфильмы.
15.30 "Первые поцелуи".
16.30 "Башня".
16.55 Компьютер.
17.10 "Долгая дорога в дюнах". 2-я серия.
18.30 Дежурная часть.
18.40 История одного события.
19.40 Подробности.
19.50 "Городок".
20.25 Боевик "Меченые".
22.40 Дежурная часть.
23.00 Вести.
23.30 "Сюита моторов". Мика Хаккинен — чемпион мира по автогонкам в классе "Формула-1".

"КУЛЬТУРА"

7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
7.25 "Дорога к танцу". Игорь Моисеев.
8.15 Путешествие в Театральный центр Юджина О'Нила.
9.00, 15.00, 17.00 Новости.
9.05 Амаравелла.
10.00 Диалог после паузы.
10.25 Консилиум.
10.50 "Российский курьер".
11.40 "Живая загадка". Август Стриндберг в Москве.
12.25 Дворянские гнезда.
12.50 "Время музыки".
13.45 Петербургские портреты.
14.10 Академия спорта.
14.30 Лики истории.
15.05 "Арабелла".
15.35 "Лукоморье".
15.55 Э.Григ. Соната № 3 для скрипки и фортепиано (до минор).
16.10 "Беседы о русской культуре".
16.50 Лирика А.С.Пушкина.
17.05 "2003".
17.10 "Личное дело". Нина Русланова.
17.35 Музыкальный экспромт.
17.45 Дом на Божедомке.
18.45 Путешествие в Театральный центр Юджина О'Нила.
19.50 Чудо-сказка.
20.05 "Царская ложа".
20.45 После новостей...
21.05 "Апокалипсис сегодня". Худ. фильм. 1-я серия.
22.25 Д.Хворостовский в театре "Новая опера".

НТВ

5.00, 5.30, 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00 "Сегодня утром".
8.10 "Скорая помощь".
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
9.15 "Ключи от форта Байяр".
10.50 Мультфильм "Домашний цирк".
11.20 "И снова Анискин". Заключительная серия.
13.25 "История любви: трамвай "желание" (США). Заключительная серия.
14.10 Сегодняччко.
15.20 "Захватчики" (США).
16.10 "Сегодняччко".
16.40 Футбольный клуб.

"МОГИЛЕВ-1" на БТ

13.10 Концерт Е.Образцовой.
14.00 Рождественские встречи.ДСТ-3.
14.20 "Земляки". Поэт И.Пехтерев.
14.35 ДАО.
14.50 Мультфильм.

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Рассказы о животных". Док. сериал.
18.00 "Мойдодыр". Мультфильм.
18.15 "Закон Берка".Сериал.
19.00 В мире эллипсов.
19.35 Праздник в вашем доме.
20.20 Телемагазин.
20.30 Пунктир.
21.00 Астро-дайджест.
21.10 Праздник в вашем доме.
21.40 "Поцелуй на ночь". Худ.фильм.
23.05 День области.
23.15 "Виндзорский протокол". Боевик.
0.50 "Мир скорости".Тележурнал.

2 КАНАЛ

13.00 ТВ Полония.
18.15 "Победоносный голос верующего".
18.45, 21.30 Городские новости.
19.00 "Союзмультфильму — 60".
19.17 Прогноз погоды.
19.20 "Дерзкие и красивые".
20.45 "Поздравления".
20.50 Мультфильм.
21.00 "Случайный свидетель".
21.25 Высокая мода.
21.45 Триллер "Лаки". 2-я часть.
23.15 Музыкальная коллекция.

•• Суббота, 23 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Континент.
8.15 "Сегодня с вами..." Ректор Белорусского государственного университета информатики и радиоэлектроники Виктор Ильин.
8.40 Потребительская корзина.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 "Вертикаль". Худ.фильм.
10.25 Мультфильм.
10.40 Здоровье.
11.05 Вершина мира.
11.30 Око.
11.55 "Все нормально, мама!"
12.30 Сущность.
13.00 "Легенда о Вильгельме Теле".
13.55 Книгосбор.
14.25 Олимп.
15.10 Уроки Н.Новожиловой.
15.35 Познай себя. "Психология развода".
16.00 "Чиполлино". Мультфильм.
16.40 "Это моя работа". Артист пантомимы.
17.15 КВН. Чемпионат Беларуси. Финал.
18.40 "Земляки". Сморгонский район.
19.40 "Из достоверных источников".
20.05 Бездельник.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Спортлото.
21.50 Торжественное вручение премий"За духовное возрождение" и специальных премий президента РБ деятелям культуры и искусства за 1998 год.
23.50 Белорусский хит-парад.
0.05 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00 "Координаты неизвестны". Худ. фильм.
8.30 "Остров ошибок". Мультфильм.
9.00, 14.00, 17.00 Новости.
9.15 Слово пастыря.
9.30 "100 %" — новый "Ералаш".
10.00 "Утренняя почта".
10.35 "Каламбур".
11.05 Смак.
11.25 Возвращение Третьяковки.
11.50 "Сестрица Аленушка и братец Иванушка". Мультфильм.
12.05 "Вертикаль". Худ. фильм.
13.25 "Цивилизация".
14.15 В мире животных.
14.55 Футбол. Кубок чемпионов стран Содружества - 99. "Сконто"(Рига) — "Динамо"(Киев). Трансляция. 2- й тайм.
15.55 Умники и умницы.
16.20 Как это было. Рижский ОМОН. 1991 год.
17.15 Надежда Бабкина в программе "Женские истории".
17.50 "Ералаш".
18.00 Комедия "Откройте, полиция!"
20.00 Время.
20.50 "Секретные материалы".
22.30 Хоккей. Евролига. 1/2 финала. В перерыве:
23.15 Новости спорта.
0.50 Боевик "Падшие ангелы".

"РОССИЯ"

7.00 "Матрос Чижик". Худ. фильм.
8.30 Мультфильмы.
9.00 Доброе утро, страна.
9.50 "Сто к одному". Телеигра.
10.35 Любовь с первого взгляда.
11.00 Подиум д'арт.
11.30 Домашние хлопоты.
12.00 "Неделя в Санта-Барбаре".
13.00, 19.00 Вести.
13.35 "Витька Шушера и автомобиль". Худ. фильм.
14.50 50х50.
15.55 Комедия "Не будите спящую собаку".
18.00 Моя семья.
19.45 Николай Сличенко на "Площади звезд".
21.10 Миро Сорвино в фильме "Норма Джин и Мерилин" (США).
23.10 Горячая десятка.
0.05 "Скорость". Кольцевые автогонки.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 Книжный кладезь.
9.30 "Подкидыш". Худ. фильм.
10.40 "Аленький цветочек". Мультфильм.
11.20 Ток-шоу "Наобум".
11.50 Сцены из драмы М.Лермонтова "Маскарад".
13.30, 21.00 Новости культуры.
13.45 "Свой среди чужих". Олег Видов.
14.25 Международное обозрение.
15.05 "Цунами". Автор и ведущий М.Задорнов.
16.05 Очевидное-невероятное.
16.30 "Открытие таланта".
17.00 Новости.
17.05 "2003".
17.10 "Судьба, судьбою, о судьбе".
17.45 Ансамблю "Березка" — 50 лет.
19.15 Чудо-сказка.
19:30 Новогодний юмористический сборник.
20.00 "Легенды Большого".
21.25 "Апокалипсис сегодня". Худ. фильм. 2-я серия.
22.45 Блеф-клуб.

НТВ

7.00 Мультсериал "Битлджус" (США).
7.25 "Сумка инкассатора". Худ. фильм.
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 "Чистосердечное признание".
9.45 Впрок.
10.00 Телеигра "Пойми меня".
10.30 "Фитиль".
11.15 Профессия — репортер.
11.30 Своя игра.
12.00 Российский хоккей на НТВ. "Крылья Советов" — "Торпедо" (Ярославль).
14.30 "Русский век". Александр Дзасохов.
15.20 "Она написала убийство" (США).
16.15 Суд идет: "КГБ против Голливуда".
17.00 Дог-шоу. "Я и моя собака".

"МОГИЛЕВ-1"

17.30 "Удивительные игры народов мира".Новая Зеландия.
18.15 С любовью.
19.15 "Война птиц".Мультфильм.
20.25 С любовью.
21.25 "Без лица".Худ.фильм.
23.40 Астро-дайджест.
23.50 "Худеющий".Ужасы.

2 КАНАЛ

10.00 ТВ Полония.
18.15 "Благая весть с Риком Реннером".
18.45 "Поздравления".
19.45 Мультфильм.
19.55 "Поздравления".
20.30 Индийское кино. "Бог любви".
22.50 Высокая мода.
22.55 Боевик "Подъем с глубины".
0.25 Спортивная программа.

•• Воскресенье, 24 января ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Сериал "Города мира".
8.30 "Разговор с мастером". Док. фильм.
8.40 Потребительская корзина.
9.00,15.00 Новости.
9.10 "Я рисую".
9.20 Мультиклуб.
10.10 Туробъектив.
10.35 "Все нормально, мама!"
11.10 Международные спортивные новости.
11.30 Арсенал.
11.55 "Завiруха". Стихи белорусских поэтов.
12.10 Сделано в Беларуси.
12.25 Белорусский дом.
13.00 "Легенда о Вильгельме Теле".
14.00 Сельчане. Червенский район.
14.25 Золотые ключи.
15.15 Станция "Академия наук".
15.30 Док. фильм "Древо его жизни".
16.00 Мультфильмы.
16.40 Зорная ростань.
17.10 Телебарометр.
17.30 "Робинзон Крузо". Худ. фильм (США).
18.55 Теленавигатор.
19.15 Стадион.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 "Карамболь" с участием группы "Парк Горького".
21.25 Психологическая драма "За облаками" (Франция-Италия-Германия).
23.10 Премьера песни.
23.20 Авто-парк.
23.30 К. Занусси в программе "Новая коллекция".
24.00 Хоккей. Чемпионат Восточноевропейской хоккейной лиги. "Полимир" (Новополоцк) — "Тивали" (Минск). 3-й период.

ОРТ

7.00 "Друг мой, Колька!.." Худ. фильм.
8.30 "Дисней-клуб": "Русалочка".
9.00, 14.45 Новости.
9.15 "Непутевые заметки".
9.30 Пока все дома.
10.05 Утренняя звезда.
10.53 Служу России!
11.25 Играй, гармонь любимая!
11.50 Крестьянские ведомости.
12.20 "Все путешествия команды Кусто".
13.15 Смехопанорама.
13.55 Футбол. Кубок чемпионов стран Содружества - 99. "Динамо"(Тбилиси) — "Спартак"(Москва).
15.50 "Дисней-клуб":"Тимон и Пумба".
16.15 "Дисней-клуб":"Аладдин".
16.50 "Колесо истории".
17.40 "Ералаш".
18.00 "Любовь и голуби". Худ. фильм.
20.00 Время.
20.35 Комедия "Продажные против продажных".
22.30 Новости культуры.
22.45 Хоккей. Евролига. 1/2 финала. В перерыве:
23.25 Футбольное обозрение.

"РОССИЯ"

7.00 "Золотая антилопа". Мультфильм.
7.30 Служу Отечеству!
8.00 Мультфильмы.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.35 Сам себе режиссер.
10.05 "Аншлаг" представляет.
10.30 "Городок".
11.00 Русское лото.
11.40 "Сказка о глупом мышонке". "Петя и волк". Мультфильмы.
12.00 "Неделя в Санта-Барбаре".
13.00 Вести.
13.30 Федерация.
14.15 Парламентский час.
15.15 Папа, мама, я — спортивная семья.
16.00 Диалоги о животных.
17.00 Юбилейный вечер Алексея Баталова во ВГИКе.
18.00 Совершенно секретно.
19.00 Зеркало.
20.00 Авантюрная мелодрама "Маэстро вор".
21.25 "50 поэтических лет". Юбилейный вечер Андрея Дементьева.
22.50 Ролан Быков в программе "Абзац".
23.45 Дежурная часть.

"КУЛЬТУРА"

9.10 "Читая Библию".
9.20 Консилиум.
9.45 "Черная курица, или Подземные жители". Худ. фильм.
10.55 В тридевятом царстве.
11.20 "Экспедиция "Чиж". "Сокровища казачьего атамана".
11.50 "Дар художника".
12.05, 13.45, 14.50 Р.Штраус. "Кавалер розы".
13.30, 21.00 Новости культуры.
16.10 "А прошлое кажется сном..."
17.00 Новости.
17.05 "2003".
17.10 "Тихий вечер". Отец и сын Бодровы.
17.35 Телесуфлер.
17.50 "Судьба, судьбою, о судьбе".
18.25 Чудо-сказка.
18.45 "Джефферсон в Париже". Худ. фильм.
21.25 "С потолка".
21.50 Музыкальный антракт.
22.05 "Академический час". Михаил Козаков.
22.55 "Негаснущие звезды". Ансамбль "Дружба".

НТВ

7.00 Приключенческий фильм "Жизнь и удивительные приключения Робинзона Крузо".
8.30 "Легенда о затерянном городе" (Австралия). Заключительная серия.
9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
9.15 "Вооружен и очень опасен". Худ. фильм.
11.15 Большие деньги.
11.40 Худ. фильм "Салют, Мария!"
14.00 Жизнь замечательных зверей.
14.30 "Русский век". Владислав Третьяк.
15.20 "Ключи от форта Байяр".
17.00 Итоги.

2 КАНАЛ

10.00 ТВ Полония.
18.15 Джойс Майер. "Жизнь в слове".
18.45 "Поздравления".
19.45 "Вкус халвы". Фильм — детям.
20.55 "Секретные материалы".
21.40 Высокая мода.
21.45 Патрик Суэйзи в боевике "Черный пес".
23.10 Спортивная программа.

Першая беларуская матэматычная алімпіяда

Зімовыя вакацыі – традыцыйны час абласных алімпіяд школьнікаў па розных вучэбных дысцыплінах. У гэтым годзе больш за 1.300 навучэнцаў разнастайных навучальных установаў вобласьці сабраліся ў Магілёве і Бабруйску на 39-ю абласную алімпіяду. І тут іх чакаў прыемны сюрпрыз: упершыню ў гісторыі гэтых алімпіяд здольныя ў матэматычных навуках юнакі і дзяўчаты атрымалі мажлівасьць зарабіць грошы сваім уласным розумам.

Матэматычная алімпіяда гэтага года мела цікавы дадатак – задачы, прапанаваныя Таварыствам беларускай мовы, рашэньне якіх трэба было аформіць на беларускай мове. Пры падвядзеньні вынікаў дадатковай алімпіяды ўлічвалася ня толькі тое, як чалавек ведае матэматыку, але й тое, як ён можа выказваць свае думкі на роднай мове.

Гэты (пакуль унікальны для Беларусі) праект рэалізаваны абласной арганізацыяй ТБМ сумесна з абласным упраўленьнем адукацыі пры падтрымцы Магілёўскага цэнтра грамадзкіх сувязяў і Магілёўскай асацыяцыі «Кола сяброў». Добры прыклад карыснага супрацоўніцтва ўладных структураў і грамадзкіх арганізацыяў.

Пазмагацца за прызы ТБМ сабраліся 27 навучэнцаў дзявятых-адзінаццатых клясаў (ня толькі тыя, хто прыехаў толькі на матэматычную алімпіяду, але й тыя, хто ўдзельнічаў у іншых алімпіядах, – удзел быў добраахвотным і вольнадаступным). Сабраліся тыя, у каго яшчэ засталіся сілы пасьля двух дзён асноўнай алімпіяды, і хто верыў у сваю шчасьлівую зорку.

Як і чакалася, перамог тут ня той, хто лепш ведае матэматыку, а той, хто спалучае веданьне матэматыкі з уменьнем карыстацца роднай мовай. Той-жа, у каго было найлепшае матэматычнае рашэньне, апынуўся ў агульным заліку толькі на шостым месцы. Але яго рашэньне спадабалася журы. І пасьля непрацяглых спрэчак было вырашана адзначыць яго спэцыяльным прызам. Адпаведна быў прызначаны спэцпрыз і за лепшае моўнае афармленьне рашэньняў.

Паколькі гэта была гістарычна значная для школьнікаў вобласьці падзея – усё-ж першая (!) беларуская (!) матэматычная алімпіяда, прывядзем поўны сьпіс удзельнікаў адпаведна занятым месцам.

1. Букарава Дыяна (ліцэй ММІ) – І прыз
2. Міхалап Рыгор (ліцэй МДзУ) – ІІ прыз
3. Кавальчук Антон (ліцэй МТІ) – ІІІ прыз
4. Кляшчонак Павал (ліцэй) – спэцпрыз за мову
5. Башарымаў Яўген (школа № 39)
6. Грушэцкі Юрась (ліцэй ММІ) – спэцпрыз за матэматыку
7. Крутаў Уладзімер (гімназія № 1)
8. Ігнаценкава Ганна (ліцэй ММІ)
9. Латоцін Анатоль (ліцэй МДзУ)
10. Пецярбурцаў Яўген (ліцэй , Крычаў)
11. Голуб Іван (ліцэй МТІ)
12. Пракапенка Алесь (ліцэй ММІ)
13. Пышны Павал (школа № 1, Асіповічы)
14. Бруцкі Зьміцер (гімназія № 1)
15. Котаў Анатоль (ліцэй ММІ) – заняў 1-е месца на асноўнай алімпіядзе сярод 9-цікласьнікаў
16. Сінякова Рыма (ліцэй, Крычаў)
17. Якімава Тацяна (школа № 2, Бабруйск)
18. Новікаў Ігар (школа № 4, Клімавічы)
19. Гусарэвіч Дзяніс (школа № 5)
20. Панамарова Ганна (ліцэй, Крычаў)
21. Лук'янаў Зьміцер (ліцэй ММІ)
22. Яськевіч Вольга (школа № 23)
23. Вайцянкова Алеся (школа № 23)
24. Абдзі Павал (гімназія № 1)
25. Петрачэнка Алена (в.Маслакі Горацкага раёну)
26. Санковіч Вераніка (школа № 3, Асіповічы)
27. Аўгусьціновіч Аляксей (школа № 21, Бабруйск).

Калі горад у дужках не пазначаны, то гэта Магілёў. Відавочна, што большасьць удзельнікаў алімпіяды – магілёўцы. Гэтая акалічнасьць тлумачыцца тым, што дзень быў разьязны і шмат навучэнцаў з райцэнтраў і вясковых школ ужо ад'ехалі ці зьбіраліся дадому. Але паправіць гэта ў наступным годзе не атрымаецца, бо іншы час на правядзеньне дадатковай алімпіяды знайсьці наўрад ці ўдасца. Таму раім кіраўнікам раённых каманд планаваць час і на беларускую алімпіяду, якая, мяркуецца, стане традыцыйнай.

Нельга таксама не заўважыць таго, што ўдзельнікі беларускай алімпіяды прадстаўляюць у пераважнай большасьці элітныя навучальныя ўстановы: ліцэі, гімназіі. Прыемна ўсьведамляць, што будучая інтэлектуальная эліта Беларусі не забывае родную мову, нягледзячы на расейскамоўнасьць навучаньня ў ліцэях і гімназіях, і ўмее ёй актыўна карыстацца.

Журы, акрамя прызёраў, адзначыла асабліва добрае валоданьне мовай у Алены Петрачэнкі й Алесі Вайцянковай. Апошняя нават закончыла сваё матэматычнае сачыненьне вершам, вясёлым віншаваньнем журы. Дзякуем, Алеся, і зычым, каб твае таленты плённа і здатна разьвіваліся.

Аргкамітэт першай беларускай матэматычнай алімпіяды выказвае шчырую падзяку за падтрымку ідэі алімпіяды й дапамогу ў яе рэалізацыі намесьніку начальніка абласнога ўпраўленьня адукацыі Кавалёвай Т.М., начальніку аддзела фізіка-матэматычных дысцыплін абласнога ІПК Шусьцікавай В.Я., рэктару Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта Аўласевічу М.А., начальніку вучэбнага аддзела ўніверсітэта Рабзонаву П.Г., дырэктару гарадзкой асацыяцыі «Кола Сяброў» Васількову В.Г., кіраўніку Магілёўскага цэнтра грамадзкіх сувязяў Шараму І.П.

М.БУЛАВАЦКІ,
старшыня аргкамітэта алімпіяды.

РЭПЛІКА ЧЫТАЧА

Ці дарэчна трымаць людзей за недасьведчаных істотаў ?

У кожнага журналіста абавязкова павінна быць тры якасьці: сумленьне, веды і прафэсіяналізм. Прычым апошняе немагчыма бяз двух першых.

Сёмага студзеня а 8-й гадзіны раніцы ў чыгуначным шапіку Саюздруку я набыў магілёўскую расейскамоўную газэту «Дэ-факто». На газэце стаяла дата – 8-га студзеня. Самае цікавае, аднак, далей. Чытаю артыкул журналіста Зьміцера Шустава «Праздник светлого Рождества Христова». Артыкул распавядае пра сьвяткаваньне ў Магілёве, як быццам яно ўжо адбылося, хаця на газэце ясна пазначана, што ў друк яна падпісана... 6-га студзеня. Магчыма, што артыкул журналіст пісаў 5-га – гэта верагодна, калі ведаць тэхналягічную працэдуру падрыхтоўкі газэты. Аўтар зь вялікім імпэтам паведамляе чытачам, як ад самага ранку йшлі вернікі да царквы Трох сьвяціцеляў, як яны зачараванна слухалі казаньне айца Генадзя, як «отчаянно молился» народ. Не пакінутае без увагі й апісаньне таго, што рабілася побач з царквой, дзе зьявіўся, як звычайна, калёсны шапік мясакамбіната... Што далей? Ідзе гаворка пра падзел хрысьціянскага сьвяткаваньня па грыгарыянскаму і юліянскаму календарах. Аўтар сьцьвярджае, што падзел цэркваў на праваслаўную і каталіцкую адбыўся якраз па гэтай лініі. Вось гэта ўжо проста хлусьня! Падзел цэркваў адбыўся ў XI ст., а календар грыгарыянскі быў уведзены толькі ў XVI ст. Ці ж гэта ня важна для журналіста, якіясь там пяць стагодзьдзяў?!

І яшчэ да ведама сп. Шустава. Зараз у сьвеце 16 праваслаўных цэркваў. Толькі 6 зь іх, у тым ліку Расейская Праваслаўная Царква, сьвяткуюць па юліянскім календары, астатнія прытрымліваюцца грыгарыянскага. У тым ліку, так бы мовіць, галоўная сярод іх – Канстантынопальская (грэцкая) праваслаўная царква. Такім чынам, РПЦ – гэта ня ўвесь праваслаўны сьвет.

Ігар ПУШКІН,
дырэктар музэя гісторыі Магілёва

Якое жыцьцё, такія й адказы

Чым жыве сёньня моладзевы трэці сэктар? Што думаюць яго прадстаўнікі аб пэрспэктывах сваёй працы ў 1999 годзе? ТМ запытаўся пра гэта ў старшыняў двух найбольш вядомых гарадзкіх арганізацыяў.

Алесь АСІПЦОЎ, старшыня магілёўскага згуртаваньня моладзі "Патрыёты Бацькаўшчыны. Рух у Эўропу":

– Жывем сваімі праблемамі, але ж існуе праблема, якая аб'ядноўвае ўсіх: як выжыць, дзе знайсьці сродкі на сваю дзейнасьць, як рэалізаваць свае задумы. Мажліва ў 1999 годзе палітычныя партыі паспрабуюць выкарыстаць трэці сэктар у сваіх мэтах, гаворка йдзе пра перадвыбарчую кампанію, незалежна ад таго, адбудуцца гэтыя выбары ці не.

Алесь БУРАКОЎ, старшыня Магілеўскае філіі Хрысьціянска-сацыяльнага саюза:

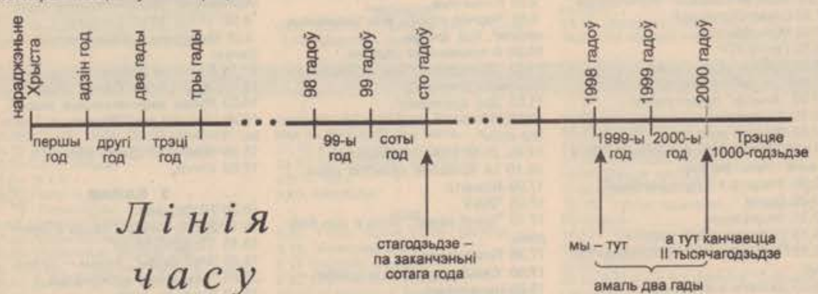
– Я лічу, што трэці сэктар сёньня жыве амаль па-дысыдэнцку. Ён загнаны ў падпольле. Бо дзяржава зрабіла ўсё дзеля гэтага. На мой погляд, да лета нічога не зьменіцца, а потым будзе альбо дужа дрэнна, альбо дужа добра.

Запісаў Дзяніс НОВІКАЎ

Як правільна лічыць час ?

Амаль ніхто з нашых чытачоў ня здолеў дакладна вытлумачыць, чаму да канца стагодзьдзя засталося яшчэ два гады, а не адзін, як памылкова паведамлялася ў прэсе. Частка чытачоў наогул запярэчыла нашаму сьцьверджаньню, прычым не прыводзячы сваіх аргумэнтаў. Таму, як і абяцалі, падаем правільны адказ. Глядзіце ўважліва, і вы пераканаецеся ў нашай рацыі...

Падрыхтаваў М.Булавацкі

Добрая рэч — пачатак

Год 1997 у постсавецкай гісторыі Магілёва зойме пачэснае месца. Горад пазбавіўся двух безгустоўных помнікаў У.Леніну.

Колькі б не імкнуўся журналіст М.Ножнікаў на старонках газэт прапаноўваць уладутрымаючым імёны славутых магілёўцаў, у гонар якіх варта назваць вуліцу, устанавіць памятную дошку ці нават помнік, гэта будзе марна. Пакуль на вуліцах стаіць Ідал, які прапаведваў разбурэньне і сьмерць.

У 1997 г. справа кранулася зь месца. Зьнік помнік ля мастацкага музэю, вядомы тым, што пэрыядычна на яго хтосьці апранаў галаўны ўбор. Ці то капялюш, ці то кепку. І ўсім вядомы сёньня магілёўскі тэлевізыёншчык заўсёды першым даведваўся аб гэтым (што выглядала вельмі падазрона) і, выконваючы свой журналісцкі абавязак, даваў у прэсу сэнсацыйны матэрыял!.. Затым «таварышу Леніну» адпілавалі пальцы на руцэ, каб пераканацца, што ён зроблены не з каштоўнага мэталу, а зь «дзярма-бэтону». Помнік падфарбоўвалі, падкрэсьліваючы тым свой інтэрнацыяналізм, у нейкі шэра-брудаваты колер, – сынтэз колераў скураў розных нацыяў. Дарэчы, зараз на вуліцах пераважае Ленін-мурын, а за прэзыдыюмамі на ўрачыстасьцях – белы.

Некалькі дзён магілёўцаў, якія шпацыравалі па вуліцы Ленінскай, побач навучальнай установы, палохалі «ногі правадыра» (гл. ТМ №№ 16,18.). Яны йшлі кудысьці, страціўшы ня толькі розум, як іхны ўладальнік-арыгінал у 20-я гады, але й галаву з тулавам. Рэшты помніка маляўніча валяліся навакол. Наўрацьці ламалі помнік дзеці, хутчэй гэта былі дарослыя, у мінулым піянэры й камсамольцы. Відаць, «дзякавалі за шчасьлівае дзяцінства», а пакідаючы ногі, як бы казалі: «Пайшоў ты, Ленін...».

Ляжыць недзе на Падмікольлі, закапаны ў зямлю галавою ўніз, пяціметровы помнік Сталіну. Ці не напаткае такі самы лёс і помнікі таго, хто парадзіў «бацьку народаў»? Як казаў вядомы палітык, працэс пайшоў.

Н.АКТ

БЛІЗКАЯ ГІСТОРЫЯ

Польскія нацыянальныя аб'яднаньні ў Беларусі

На рубяжы XIX – XX стст. на беларускіх землях існавалі польскія партыі розных палітычных арыентацый. Яны карысталіся падтрымкай значнай колькасьці палякаў Беларусі. Найбольш уплывовымі былі арганізацыі рэлігійна-клерыкальнага накірунку. Таму і ў 20-я гады нашага стагодзьдзя між палякаў узьнікае й дзейнічае вялікая колькасьць рэлігійных аб'яднаньняў, брацтваў.

Існавалі яны амаль пры кожным касьцёле на Магілёўшчыне. Найбольш распаўсюджаным было таварыства «Тэрцыярыяў». Калі аналізаваць іх статут, можна ўбачыць, што яны: «ўмацоўвалі сям'ю, зацьвярджалі парадак у дзяржаве і стваралі арганізаваную армію служак у царкве». Наступнай вялікай групай былі таварыствы «ружанца». Яны ўтвараліся па ўзроставаму прынцыпу й былі самымі шматлікімі. Невялікую групу асобаў аб'ядноўвалі; «Таварыства Сьв. Вікенцьція з Паўля», «Таварыства Сьв. Сэрца Ісуса і Марыі», «Таварыства Непарочнага Зачацьця Сьв. Дзевы», «Слугі Марыі».

Большая частка зь іх, адчуваючы варожасьць уладаў БССР, дзейнічала ў строгай кансьпірацыі. Безумоўна, яны не імкнуліся да гвалтоўнага зьвяржэньня савецкай улады, а змагаліся за маральнасьць грамадзтва, актыўна ўдзельнічалі ў штодзённым жыцьці. Асобна ўтвараліся палякамі спартовыя й культурнаасьветніцкія гурткі.

Улады БССР адмоўна ставіліся да любых нацыянальных і палітычных аб'яднаньняў палякаў. Ім не падабалася, што ва ўсіх без выключэньня таварыствах і гуртках, непадпарадкаваных КП(б)Б, прапагандавалася ідэя «нацыянальнага адзінства»: «Усе палякі – каталікі, а ўсе каталікі – роўныя».

У 1925 г. у Бабруйскай акрузе сяляне-палякі вылучылі патрабаваньне аб стварэньні «Камітэта абароны палякаў». Стварэньне падобных камітэтаў было выклікана, магчыма, і тым, што ўлады падчас выбараў у саветы складалі «чорныя сьпісы» выбаршчыкаў, якіх не дапускалі да выбараў. У першую чаргу, у гэтыя сьпісы траплялі сябры розных арганізацыяў, аб'яднаньняў, касьцёльных рад. Усе несанкцыянаваныя камуністамі аб'яднаньні палякаў забараняліся й зьнішчаліся. Падставы былі такія: сувязь з Польшчай, шпіёнская дзейнасьць на карысьць капіталістычных краінаў, падрыхтоўка нападу на СССР. Зразумела, што ўсё гэта было бязглуздзіцай. Улады напалохала арганізаванае інакадумства.

Значная частка палякаў у канцы 20-х – 30-я гады зьведалі рэпрэсіі. Хтосьці быў растраляны, а нехта сасланы. Акрамя карных мэтадаў у адносінах да польскіх групаў ці асобных людзей, бальшавікі ўжывалі гвалт і да ўсёй нацыянальнасьці. Так палякі Беларусі перажылі чатыры арганізаваныя дэпартацыі: дзьве да вайны 1941-45 гг. і дзьве – пасьля яе. Палякі высылаліся за межы БССР альбо ў Сібір, альбо ў Польшчу. У выніку на тэрыторыі Магілёўшчыны іх засталося няшмат. На сёньняшні дзень у Магілёве гэта нашчадкі тых, хто своечасова распачаў супрацоўніцтва з камуністычнымі ўладамі; невялікая колькасьць тых, хто вярнуўся з Сібіры, ды нашчадкі дробнай шляхты беларускага паходжаньня, якія чамусьці сталі лічыць сябе палякамі.

Ігар ПУШКІН

Увага ! Конкурс !

Запрашаем да ўдзелу ўсіх, хто мае жаданьне й час на карысную забаву.

ТМ абвяшчае конкурс перакладаў вершаваных твораў расейскамоўных паэтаў на беларускую мову.

У ранейшыя часы мову вучылі, перакладаючы лепшыя творы літаратуры й найперш – вершы. Сёньня шмат каму з нас даводзіцца нібыта нанова вучыць родную мову. Расейская мова стала больш звыклай. Мяркуем, што наш конкурс можа крыху дапамагчы беларусам вярнуцца да беларускае мовы.

Акрамя засваеньня мовы, думаецца, наш конкурс дапаможа й лепшаму ўяўленьню аб вершаскладаньні. Рэдка хто не грашыў гэтай забавай. Некаторыя, не дасягнуўшы майстэрства, прапануюць свае творы ў друк. Няхай гэты конкурс стане для іх школай. Памятайце, што ў перакладах даслоўнасьць ня ёсьць абавязковай. Галоўнае – захаваць думку, настрой. Пажадана зрабіць гэта ў той-жа (ці блізкай) форме, з тым-жа рытмам.

Сёньня – першы тур конкурса. Вам прапануецца невялікі верш унучцы адмірала В.Раманава, першай паэткі, узнагароджанай залатым Пушкінскім мэдалём (прозьвішча прапануем назваць вам).

ДОЖДЬ

Серое небо и чёрные ели,
шум и дыханье дождя...
Слёз удержать небеса не сумели,
сумрачный день проведя.
Вздрагивать влажные листья устали,
в тягость им капли дождя.
Вечер задумчив и полон печали,
в тёмную ночь уходя.
Власть полуночной тиши уступая,
словно бойцы без вождя,
крадутся робко, по крыше ступая,
капли ночного дождя.

Лепшыя пераклады на беларускую мову будуць надрукаваныя. Пераможца па выніках пяці тураў атрымае прыз.

Свае пераклады дасылайце на адрас: а/с 3 Магілёў 212030 (Конкурс ТМ), альбо непасрэдна ў рэдакцыю. Тэлефон для даведак: 22-70-51.

Аўтар праекту –
Міхась БУЛАВАЦКІ.

Першы кампакт-дыск «Новага Неба»

Гэтая плыта складаецца зь песьняў гурту «Новае Неба», напісаных у розныя гады (1989-1998). У запісах песьняў у розныя часы дапамагалі музыкі вядомых беларускіх гуртоў. «Мроя», «Палац», «Уліс». Зборку распачынаюць дзьве песьні, якія, уласна, і паклалі пачатак «Новаму Небу». Гэта спроба апрацоўкі бардаўскіх песьняў Касі Камоцкае гітарыстам першага складу гурта Леанідам Шырыным.

Пазьней склад гурта пашырыўся. У «Новым Небе» загучала скрыпка – Алена Вішнеўская, віялянчэль – Юля Глушыцкая, клявішныя – Лявон Вольскі, бубны – Алег Дземідовіч, бас-гітара – Юрась Ляўкоў. Намаганьнямі гэтага складу ў 1991 годзе гукарэжысэрам Валерыям Бяляевым на Беларускім Радыё быў запісаны першы альбом гурта – «Дзеці чорнага гораду», песьні зь якога таксама ўвайшлі ў гэтую плыту.

«Новае Неба» нельга назваць гуртом у агульнапрынятым сэнсе – гэта ў большай ступені пэўная «творчая лябараторыя», спроба свабоды й нязмушанасьці ў пошуках стылю, наборы музычных інструмэнтаў. Адныя й тыя ж песьні гурт спрабаваў апрацоўваць па-рознаму. Прыкладам гэтага зьяўляецца песьня «Дом», якая ўваходзіла ў альбом «Сон у трамваі» у цалкам іншай апрацоўцы.

Вялікую частку плыты ўяўляюць сабой кампазыцыі з апошняга на сяньняшні дзень альбому гурту «Мая краіна».

Апошнія пяць песьняў выдаюцца ўпершыню. Гэта творы, якія ня ўвойдуць у наступны альбом «НН», але былі запісаныя апошнім складам гурта напрыканцы 1998 году.

Выключэньнем зьяўляецца песьня «Мая белая лебядзь», напісаная ў суаўтарстве са Зьміцерам Вайцюкевічам (гурты «Палац», «Крыві»).

Як лічыць Кася, гэтая плыта атрымалася дастаткова лірычнай, бо рабіць дэбют у плытах з палітычнымі прывязкамі ёсьць глупствам. Кася спадзяецца, што сёлета, апрэч плыты, выйдзе яшчэ новы альбом, кліп на загалоўную кампазыцыю зь якога, «Цэпэліны», так палюбіўся гледачам праграмы «Акаляда».

Алесь ДАЙНЕКА

• *Фота А.Ліціна.*

Польскае радыё

БЕЛАРУСКАЯ РЭДАКЦЫЯ ПОЛЬСКАГА РАДЫЁ
САПРАЎДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ НА САПРАЎДНАЙ МОВЕ!
НАШЫЯ ПЕРАДАЧЫ СЛУХАЙЦЕ ШТОДЗЁННА

НА КАРОТКІХ ХВАЛЯХ:

14:30	41,18 м 7285 кГц	50,04 м 5995 кГц
16:30	41,27 м 7270 кГц	49,22 м 6095 кГц
20:00	41,78 м 7180 кГц	48,00 м 6250 кГц

НА СПАДАРОЖНІКУ:

6:00 11:00 17:00

13° усходняй даўжыні, адпаведная частата 11,474 ГГц; гарызантальная палярызацыя, нясучая гуку (аўдыё) 7,38 МГц

EUTELSAT II F-6 Hot Bird

НАШ ГОРАД У ГІСТОРЫІ

З кім дзяліўся Магілёў сваёй назвай (артыкул першы)

Шмат паняцьцяў, тэрмінаў у мастацтве, архітэктуры, дойлідстве, літаратуры, вайсковай і грамадзка-палітычнай гісторыі, рэлігійным жыцьці зьвязана з нашым родным горадам, яго назвай: Магілёў, магілёўскі, магілёўская.

Мы распачынаем знаёміць чытачоў з традыцыямі, школамі ў стылямі, неад'емнай часткай назвы якіх зьяўляецца назоў нашага горада.

У вайсковай гісторыі існуе традыцыя называць вайсковыя адзінкі ад назваў гарадоў ці асобных рэгіёнаў. Пэўны час яны нават фармаваліся з ураджэнцаў гэтых мясцовасьцяў. На тэрыторыі сучаснай Беларусі, згодна дасьледваньняў Ш.Бекцінеява, адразу пасьля першага падзелу Рэчы Паспалітай у 1772 г. і захопу беларускіх земляў Расеяй, распачалі фармавацца такія адзінкі (палкі й батальёны). Гэта тычылася й Магілёва, які з 28 траўня 1772 г. зьяўляўся цэнтрам аднайменнай губэрні. Вядома 13 адзінак з назвамі, утворанымі ад слова "Магілёў".

Найбольш вядомы: Магілёўскі 26-ы пяхотны полк (28.08.1805 – 01.03.1918). Існаваў пад назвамі: Магілёўскі мушкецёрскі полк (1805 – 1811), Магілёўскі пяхотны полк (1811 – 1829), Магілёўскі 34-ы пяхотны полк (1829 – 1833), Магілёўскі 14-ы пяхотны полк (1833 – 1856), Магілёўскі 26-ы пяхотны полк (1856 – 1918). Меў баявыя ўзнагароды: 1. Знакі на шапках за адзнаку пры Барсюр-Обэ (1814). 2. Срэбныя трубы за вайну з Турэччынай (1828 – 1829) і за падаўленьне паўстаньня ў Вугоршчыне (1849). 3. За ваенныя адзнакі ва Ўсходняй вайне 1853 – 1856 гг.

Жаўнэры палка ўдзельнічалі ў руска-пруска-французкай вайне 1806 – 1807 гг. (бітва пры Прэйсыш-Эйлаў 26-27.01.1807; абарона ад французаў горада-крэпасьці Данцыга з лютага па 27траўня 1807), у рускашвэдзкай вайне 1808 – 1809 гг. (бітвы пры Рэволаксу 27.04., Лапо 14.06., Оравайсу 13.09.1808), у вайне 1812 г., у замежных паходах расейскай арміі 1813 – 1814 гг.(удзельнічалі ў штурме Парыжа!), у руска-турэцкай вайне 1828 – 1829 гг., падаўлялі паўстаньне 1830 – 1831 гг. (ганьба!!!), Вугорскую рэвалюцыю 1849 г., баранілі Севастопаль у 1855 г., падаўлялі паўстаньне 1863 г. (ганьба!!!), ваявалі ў Першую Сусьветную вайну (Брусілаўскі прарыў)...

Акрамя таго вядомыя:

Магілёўскія 4 шляхетныя харугвы (1.03.1784 – 30.12.1796). Адпавядалі кавалерыйскаму палку.

Магілёўскі пяхотны рэзэрвовы полк (06.04. – 13.08.1863).

Магілёўская 338-я пешая дружына Дзяржаўнага апалчэньня (1914 – 1.03.1918).

Магілёўскае афіцэрскае вучылішча (1820 – 1826). Рыхтавала штабных спэцыялістаў.

Магілёўская юнкэрская школа (1824 – 1825). Як і вучылішча, зьліквідаваная пасьля падаўленьня Дэкабрысцкага руху.

Магілёўскае аддзяленьне Імпэратарскага Ваенна-Сіроцкага дома (1801 – 1826). Рыхтавала дзяцей жаўнэраў да службы ў войску ў якасьці ўнтэр-афіцэраў і ваенных спэцыялістаў (пісар, лекар, музыка, каваль і г.д.).

Магілёўскі гарнізонны батальён (1801 – 1810).

Магілёўскі губэрнскі батальён (1811 – 1891). У прыватнасьці, бараніў Магілёў ад наступу арміі французкага маршала Л.Даву 20.07.1812.

Існавалі яшчэ: Магілёўская інвалідная каманда (1861 – 1864), Магілёўскі 7-ы санітарна-тэхнічны атрад тылавога раёну Заходняга фронту (1917 – 1918), Магілёўскія багаўгодныя ўстановы для ваенных чыноў (да 1870 – 1914).

Ігар ПУШКІН

Роздум пад гітару

Напрыканцы мінулага тыдня ў Магілёве на запрашэньне асацыяцыі «Кола сяброў» перад невялікай аўдыторыяй выступіў гарадзенскі бард Віктар Шалкевіч. Гэта не было канцэртам. Гэта была шчырая гутарка пад гітару зь сябрамі й незнаёмымі людзьмі, якія не абмінулі магчымасьці сустрэцца ў невялікім памяшканьні гарадзкога БАЖу з адным з самых на сёньня музыкальных паэтаў і адным з самых паэтычных песьняроў. Хаця найгалоўнае, на мой погляд, у Віктары Шалкевічы – ягоная рэальная, жывая, фізычная беларускасьць, якая найлепш праяўляецца ў ім праз паэтычнае й сьпеўнае слова. Гэта прываблівае да яго людзей. Паміж песьнямі ён распавядае жарты й анэкдоты, выпадкі з гастрольнага жыцьця, дзеліцца меркаваньнямі па самых розных пытаньнях, якімі хварэем і жывем усе мы. Але гаворыць пра іх ня так, як нашыя дэмакратычныя палітыкі, за што часамі яны крыўдуюць на яго, хаця й пастаянна запрашаюць. Ня так, зразумела, як прадстаўнікі ўлады, якія нікуды яго не запрашаюць, але й не наважваюцца адкрыта зачыняць канцэрты. Ён гаворыць пра ўсё як нармальны беларускі патрыёт і грамадзянін, якому Бог даў талент адчуваць жыцьцё чульлівым і дакладным сэрцам паэта.

Песьні ў газэце падаць немагчыма. Слухайце Шалкевіча на касэтах і пры нагодзе – ўжывую. Я ж падаю тут канспэктыўныя занатоўкі таго, пра што гаварыў Віктар паміж песьнямі ў мінулую суботу ў Магілёве.

Генадзь СУДНІК

• *Фота А.Ліціна.*

ВІКТАР ШАЛКЕВІЧ:

Пра бардаўскую творчасьць

Бард ня можа сядзець у сябе ў кухні і для сябе ж трэнькаць на гітары. Ды і ўсе мы павінны меньш хавацца ў сваіх хатах, – усё бачыць, усё разумець, але нічога не рабіць. Я ахвотна гастралюю як па Беларусі, так і па замежжу. Апошнім часам геаграфія паездак значна пашырылася. Летась даехаў нават да Францыі на запрашэньне прыняць удзел у бардаўскім фэсьце ў маленькім горным гарадку, а дакладней вёсцы. З-за шэрагу недарэчнасьцяў 13 кілямэтраў да самой вёскі, на гору, падымаўся пешшу, пры гітары й дарожнай торбе. Першае, што зрабіў, калі апынуўся нарэшце на месцы, – падыйшоў да тэлефона-аўтамата і патэлефанаваў дахаты сваёй Ірыне. Фэст наладжваецца тут ужо шмат гадоў у азначэньне перамогі жыхароў вёскі над французскім урадам. Урад намерваўся пабудаваць праз раку, што цячэ па вёсцы, запруду. Але жыхары паднялі на абарону сваёй прыгажуні ўсю Францыю. Урад вымушаны быў адступіць. Гэтая перамога і сьвяткуецца цяпер штогадовым фэстам самадзейнай песьні. Мне падалося, што беларуская песьня гучала тут вельмі дарэчы. Адкуль наогул бяруцца мае песьні? Спадзяюся – з жыцьця. Шмат хто з маіх сяброў, знаёмых, а тое й незнаёмых людзей апошнім часам папросту дораць мне свае назіраньні, гісторыі, настрой. Калі гэта бывае для мяне цікава, закранае, супадае зь нечым, пра што й сам думаў – саджуся за складаньне. Саджуся – гэта не літаральна, зразумела. Песьня зрэдку патрабуе паперы й асадкі. Яна неяк складаецца ў цябе, дзе б ня быў, што б не рабіў. Шмат песьняў, што зьдзіўляе мяне самога, аказаліся прарочымі. Напрыклад, многія лічаць, што песьню пра таварыша Сапегу я напісаў ледзь не ў адказ на мінулагодняе прэзыдэнцкае інтэрвію «Советской Белоруссии». Але яна нарадзілася задоўга да гэтай, па-свойму знакамітай, гутаркі. Многія «патрыёты» крыўдуюць на мяне за «жлобзкую нацыю». Самому шкада, але песьня застаецца актуальнай. Хаця ніколі не стаўлю сабе за мэту нешта прадбачыць, прадказаць. Відаць, гэта атрымліваецца тады, калі ўдаецца абсалютна шчыра сказаць пра тое, што баліць і хвалюе, што добра ведаеш або дакладна адчуваеш.

Пра краіну і палітыку

Ня ведаю лепшай краіны і лепшага народу. Адначасова ня ведаю горшых палітыкаў, чым у нас. Пры гэтым маю на ўвазе палітыкаў усіх напрамкаў. Не раблю тут выключэньня для тых, з кім па духу й ідэалах разам. Не стае нашым лідэрам, або, лепш сказаць, тым, каго мы лічым за лідэраў, ні розуму, ні выхаваньня, ні сэрца, ні адказнасьці. Мо таму народ такі пасыўны й далёкі ад самога сябе – не ягоныя гэта палітыкі, яны самі па сабе. Вось вылучыць народ сваіх, хутка стане і ў нас палюдзку. На маладых спадзеў. Паўсюдна сустракаю разумных, сумленных, адукаваных, цікаўных маладых людзей. Бачу іх і ў гэтай залі. З удзелу маладых ў жыцьці, у тым ліку палітычным, пачнецца для краіны новы час.

Пра суседнюю краіну

Ніколі не заклікаў да варожасьці супраць расейцаў. Яны – гэта яны, а мы – гэта мы. Так званае славянскае адзінства ёсьць дзяржаўнай ідэалёгіяй, якая па цяперашнім часе зручная для правадыроў абодвух краінаў, а ніякага зьместу для нармальных людзей і тут, і там ня мае. Няшмат чаму можна павучыцца ў вялікага суседа. Я, прыкладам, проста з жахам пазіраю на тое, што падаюць сёньня расейскія тэлеканалы. Паглядзіце колькі глупстваў і безгустоўнасьці выдаюцца нібыта за раскаванасьць, адкрытасьць, дэмакратызм, свабоду слова й праяўленьняў. Па-мойму, усё гэта хвароба. Хвароба небясьпечная для краіны і ейнага народа. Шкада, што закранае і нас. Ня трэба быць ніякім Пазьняком, каб разумець: гэта ня нашае ні па гісторыі, ні па маралі, ні па культуры. Нашае – мы самі й ёсьць. З усім сваім добрым і дрэнным. Таму і жывыя, таму і захаваліся. І будзем жыць. Без прыдуманага братэрства з кім бы ні было. Без жабраваньня. Толькі і трэба, што адчуваць сябе беларусамі.

• *Фота А.Ліціна.*

ЗАПРАШЭНЬНЕ НА ВЭРНІСАЖ

Такая блізкая прыгажосьць...

Вось ужо які дзень у Магілёўскім музэі імя Масьленікава праходзіць мастацкая выстава двух нашых мастакоў Галіны Конанавай і Фёдара Кісялёва. Гэтыя два мастакі вельмі розьняцца як па стылю, так і па выбару матэрыяла. На выставе прадстаўлена невялікая колькасьць твораў. У сваёй большасьці гэта працы за апошнія дзесяць гадоў.

Калі апынаесься ў выставачнай залі, ты як бы пераносішся ў іншы сьвет. Дзе няма аніякіх турбот, а толькі спадар добры настрой. Гледзячы на творы Ф. Кісялёва адчуваеш, што ты – частка прыроды, маленькая крупіца вялікага Сусьвету. Яго творы выкананы ў тэхніцы акварэль, якой мастак валодае з поўнаю дасканаласьцю. У яго творах «Восень у Княжыцах», «Крумкач над вёскай» перажываеш прыгажосьць нашае роднае прыроды.

Калі прайсьці далей па пакоях, дзе выстаўленыя творы, то можна адразу заўважыць розьніцу паміж работамі Конанавай ды Кісялёва. Бо пасьля лёгкае акварэлі й работ невялічкіх па сваім памеры ты заўважаеш вялікі холст, на якім ужо бачыш алей. Канешне-ж, творы Конанавай адрозьніваюцца ня толькі гэтым. Ёсьць вялікая розьніца ў сэнсавым зьместу. Ейныя чатыры холста, што носяць назву «Поры года», адлюстроўваюць зіму, вясну, лета й восень, але ня ў выглядзе краявіду, а ў выглядзе жанчыны. Асабліва ўражвае жаночы твар, які пераходзіць з аднаго холста далей у іншыя. Робіцца такое адчуваньне, што гэта акторка грае ў тэатры, а кожны холст – новы спэктакаль... Блізкім да рэальнасьці я б назваў адно «Жаночы эцюд». Увогуле хачу заўважыць, што колеры, зь якімі працуе Конанава, вельмі незвычайныя.

Калі я праглядаў выставу, у залях было толькі два чалавекі. Нажаль, сёньня людзі лепш пойдуць на той самы «Спартак», чымсьці наведаюць мастацкую выставу. А чаму б не паспрабаваць калі-нікалі ўвайсьці ў іншы сьвет, тым больш што мы так далёка цяпер адыйшлі ад усяго прыгожага.

Дзяніс НОВІКАЎ

• *Фотаздымкі А.Ліціна.*

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй "КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Газэта выходзіць штачацьвер.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,

Тэл./факс: 22-97-82,

E-mail: krug@user.unibel.by

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 2. Наклад 500 асобнікаў.